

Richtlijnen (voorwoord)

PARENTING COORDINATION NEDERLAND

Voorwoord

Parenting Coordination wordt al succesvol toegepast in Zuid-Afrika, de VS, Canada en Australië. In 2019 is Parenting Coordination via de leergang Parenting Coordination door VU Law Academy in Nederland geïntroduceerd. De leergang is opgezet door Astrid Martalas, Carla Goosens, Cees van Leuven en Brigitte Chin-A-Fat.

De richtlijnen die u voor u ziet zijn het resultaat van de AFCC Task Force voor Parenting Coordination, aangepast aan de Nederlandse situatie.

Op regelmatige basis worden deze richtlijnen aangevuld en aangepast aan de hand van de praktijk en de (gewijzigde) regelgeving. De meest recente versie en aanvullende informatie is terug te vinden op www.parentingcoordinaton.nl.

Conflictoplossing door Parenting Coordination

Strijd tussen de ouders/ verzorgers is niet het belang van het kind. Parenting Coordination is een vorm van conflictoplossing tussen ouders/ verzorgers. Een ouder of verzorger kan iemand zijn:

- die zorg- en opvoedtaken uitoefent over een kind op basis van ouderlijk gezag of
- die een recht op omgang c.q. contact heeft met het kind op grond van een nauwe persoonlijke betrekking.

De basis van het ouderschap kan zijn juridisch, biologisch, intentioneel of sociaal ouderschap/ verzorging. De Parenting Coordinator (PC) helpt ouders en verzorgers als zij geen beslissing kunnen nemen. Via Parenting Coordination wordt het conflict tussen ouders/ verzorgers over een opvoedbeslissing(ouderbeslissing) binnen een zeer beperkte tijd opgelost.

Werkwijze PC

De PC houdt zich aan deze richtlijnen. Binnen het kader van deze richtlijnen vindt Parenting Coordination plaats.

Mogelijkheden PC

De PC probeert eerst, met behulp van mediationstechnieken, de ouders/ verzorgers alsnog een gezamenlijke beslissing te laten nemen. Lukt dat niet of onvoldoende dan heeft de PC de volgende mogelijkheden:

1. Een (mondeling) voorstel;
2. Een aanbeveling;
3. Een bindend advies.

(Mondeling) voorstel

Een mondeling of schriftelijk voorstel houdt in dat de PC aan de ouders vraagt of zij van de PC een voorstel willen horen over hoe zij een bepaald probleem kunnen oplossen. De PC kan dit tijdens het gesprek doen of schriftelijk erna en zonder dat er intensief onderzoek is gedaan.

Aanbeveling

Een aanbeveling van de PC wordt pas na verder onderzoek door de PC gedaan.

Een mondeling voorstel en een aanbeveling zijn -in tegenstelling tot het bindend advies- niet bindend.

Een mondeling voorstel of een aanbeveling kan (ook) worden gedaan over de onderwerpen die zich niet lenen voor bindend advies.

Een bindend advies

Een bindend advies mag uitsluitend door de PC worden gegeven als:

- beide ouders hiermee hebben ingestemd (bv. door de PC-clausule);
- het onderwerp of de onderwerpen waar een bindend advies over wordt gevraagd, zich leent voor het geven van bindend advies, zoals vermeld in de PC-clausule, PC-overeenkomst en deze richtlijnen.

Bindend advies wordt uitsluitend gegeven over:

- a. de wat kleinere onderwerpen of
- b. tijdelijke regelingen.

Bindend advies wordt nooit gegeven over het hoofdverblijf van de kinderen en de definitieve zorgregeling (wel een tijdelijke of details over de zorgregeling).

Het belang van het kind/ de kinderen (hierna te noemen: “het kind”) staat bij Parenting Coordination voorop. De PC kan met iedereen spreken die van belang is voor het doen van een aanbeveling of bindend advies. De PC spreekt in ieder geval de ouders/ verzorgers en kinderen. Het is aan de PC om te beoordelen met wie de PC spreekt.

De PC bekijkt stukken die van belang zijn voor het doen van een aanbeveling of bindend advies. Het is aan de PC om te beoordelen welke stukken worden bekeken.

Gekwalificeerde PC

De PC is een WO-opgeleide ervaren gedragsdeskundige of gespecialiseerd ervaren familierechtadvocaat, die de leergang Parenting Coordination succesvol heeft afgerond.

Om toegelaten te worden tot deze leergang moet de PC voldoen aan strenge eisen waaronder in ieder geval bewezen omvangrijke praktijkervaring in familiezaken met ernstige en terugkerende conflicten.

Start Parenting Coordination

Parenting Coordination kent 2 manieren waarop gestart wordt, te weten:

1. De ouder/ verzorgers kunnen kiezen voor Parenting Coordination. Deze keuze kan zijn gemaakt in een ouderschapsplan (een korte PC-clausule of een uitgebreide PC-clausule) of op een ander moment. Willen ouders/ verzorgers tijdens een gerechtelijke procedure proberen om hun geschil via Parenting Coordination op te lossen, dan kan de rechter een zaak aanhouden;
2. Instanties kunnen ouders/ verzorgers verwijzen naar een PC.

PC-clausule in ouderschapsplan

Er bestaan twee soorten PC-clausules:

- Korte PC-clausule: Deze PC-clausule is te vergelijken met een mediationclausule in een ouderschapsplan. De ouders leggen in het ouderschapsplan vast dat zij in geval van geschillen zich eerst wenden tot een PC.
- Uitgebreide PC-clausule: In een uitgebreide PC-clausule spreken de ouders af dat zij voor een bepaalde periode een PC benoemen. Deze PC wordt met naam ook in de clausule opgenomen en tevens wordt vermeld voor welke duur deze PC wordt benoemd (bijvoorbeeld 2 of 3 jaar). Voor de aanhechting van de PC-clausule hoeft nog geen contact te hebben plaatsgevonden tussen de ouders/ verzorgers en de PC.

PC-overeenkomst

De PC werkt altijd op basis van een Parenting Coordinationovereenkomst (PC-overeenkomst) ongeacht hoe de Parenting Coordination is gestart (overeenkomst danwel verwijzing). De PC-overeenkomst is een overeenkomst tussen de PC en de ouders/ verzorgers.

Bevoegdheden PC

De PC heeft meer bevoegdheden dan een mediator. Komen ouders/ verzorgers er met de PC niet uit, dan kan de PC een aanbeveling doen of een bindend advies geven.

Richtlijnen PARENTING COORDINATION NEDERLAND

Richtlijn 1: Gecertificeerde PC

1. De PC is een academisch opgeleid psycholoog of gespecialiseerd familierechtadvocaat, die de leergang Parenting Coordination succesvol heeft afgerond en een certificaat heeft ontvangen. Om toegelaten te worden tot deze leergang moet de PC voldoen aan strenge eisen waaronder in ieder geval bewezen omvangrijke praktijkervaring met mediation in familiezaken met ernstige en terugkerende conflicten.
2. De PC moet aangesloten zijn bij de eigen beroepsvereniging. De PC heeft een beroepsaansprakelijkheidsverzekering. De PC is gebonden aan de klachtenregeling van Parenting Coordination Nederland en aan de klachtenregeling van de eigen beroepsvereniging.
3. De PC voldoet aan jaarlijkse (opleidings)eisen en volgt op regelmatige basis intervisie.
4. De PC houdt zich aan deze richtlijnen. Het voorwoord bij deze richtlijnen maakt onderdeel uit van deze richtlijnen. Enkel binnen het kader van deze richtlijnen vindt Parenting Coordination plaats.

Richtlijn 2: Onafhankelijk/meervoudig partijdig/ geen belangenverstrengeling

1. Een PC is altijd onafhankelijk en meervoudig partijdig. De PC mag voor of tijdens de Parenting Coordination geen contacten hebben gehad die deze onafhankelijkheid in de weg kunnen staan. Er mag op geen enkele wijze sprake zijn van belangenverstrengeling. Kantoorgenoten van een PC mogen evenmin als advocaat of hulpverlener optreden of hebben opgetreden voor de ouders/ verzorgers.
2. De PC kan ook niet voor, tijdens of na zijn optreden als PC, andere/ aanvullende werkzaamheden als advocaat/hulpverlener verrichten voor één van de ouders/ verzorgers. Wel kan de PC op een later moment weer als PC optreden. De PC kan voor een langere periode optreden.

3. Indien de ouders de PC tijdens een mediationtraject verzoeken om als PC op te treden, dan kan dit op de volgende voorwaarden:
 - a. de PC zorgt te allen tijde dat het duidelijk is voor de ouders/verzorgers en voor derden of hij/zij optreedt als PC of als mediator;
 - b. de mediation wordt definitief en schriftelijk beëindigd (en wordt derhalve niet meer voortgezet nadat de PC-werkzaamheden zijn beëindigd);
 - c. de ouders en de PC tekenen -voordat de PC met de PC-werkzaamheden begint- een PC overeenkomst;
 - d. de PC die voorheen als mediator optrad, mag aan de ouders/verzorgers een bindend advies geven of een mondeling voorstel doen of een aanbeveling geven.
4. De honorering van de PC is niet afhankelijk van het resultaat.
5. Het is de PC niet toegestaan een beloning toe te kennen of te ontvangen voor het verkrijgen of aanbrengen van opdrachten/verwijzingen.

Richtlijn 3: Vertrouwelijkheid

1. Een PC werkt met vertrouwelijke informatie. Een ieder moet vrijuit kunnen spreken met de PC. De PC gaat op een integere manier om met de informatie die wordt verkregen. Voor zover de essentie van de informatie van belang is voor de aanbeveling/bindend advies wordt deze informatie in ieder geval beknopt schriftelijk in de aanbeveling/bindend advies weergegeven. Binnen de Parenting Coordination is er dus maar beperkte vertrouwelijkheid.
2. De aanbeveling/bindend advies van de PC mag alleen gebruikt worden voor het oudergeschil dat is voorgelegd aan de PC, uitgaande van de feitelijke omstandigheden op dat moment. De geldigheid van de aanbeveling/bindend advies is dan ook beperkt in tijd.

Richtlijn 4: Parenting Coordination door verwijzing

1. Er is in Nederland geen wettelijke grondslag voor de doorverwijzing door de rechter naar de PC. Desondanks kan een rechter in een gerechtelijke procedure ouders/verzorgers adviseren om zich voor nazorg te wenden tot een PC.
2. Een verwijzing van ouders naar een PC kan ook geschieden door een andere instantie zoals bijv. een jeugdhulpverlener, zorginstelling of een gezinsadvocaat. De PC begint met zijn/ haar werkzaamheden pas nadat het bericht van de verwijzer is ontvangen.

3. Als de Parenting Coordination is gestart door een verwijzing dan wordt de aanbeveling/bindend advies gedeeld met de verwijzer. Indien de Parenting Coordination vroegtijdig eindigt wordt dit schriftelijk aan de verwijzer meegedeeld.

Richtlijn 5: Parenting Coordination door partijafpraak

1. De ouder/ verzorgers kunnen kiezen voor Parenting Coordination. Deze partij afspraak kan zijn gemaakt in een al bestaand ouderschapsplan. Er kan een korte PC-clausule in het ouderschapsplan zijn opgenomen. De ouders kunnen ook al een uitgebreide PC-clausule achter het ouderschapsplan hebben gehecht. Het verschil tussen beiden is dat er in de uitgebreide PC-clausule reeds een PC voor een bepaalde periode is benoemd, waarbij ook diens naam al in de PC-clausule is vermeld.
2. De PC kan ook door de ouders worden aangewezen bij een schriftelijke verzoek aan de PC waarin aan de PC opdracht wordt gegeven om de Parenting Coordination te starten. Alsdan sluiten ouders en de PC daartoe de PC-overeenkomst.

Richtlijn 6: Inhoud van de PC-overeenkomst

1. Iedere Parenting Coordination begint met het ondertekenen van de PC-overeenkomst. De PC bespreekt met ouders/ verzorgers voorafgaand aan de ondertekening de inhoud van de PC-overeenkomst.
2. De overeenkomst tussen de PC en ouders/ verzorgers bevat in ieder geval afspraken over de volgende onderwerpen:
 - de rol van de PC;
 - het onderwerp en de duur van het proces;
 - de bevoegdheid van de PC (het doen van een mondeling voorstel, aanbeveling en/of bindend advies) ten aanzien van de beschreven onderwerpen;
 - de werkwijze van de PC (onderzoek door de PC, vertrouwelijkheid, informatie-uitwisseling, rol van advocaten, besluitvorming, berichtgeving aan de Rechtbank, tarieven, kosten, facturering en dossierbeheer);
 - de onderlinge communicatie van PC en ouders/ verzorgers en de communicatie met derden;

- de rol van de kinderen en de mogelijkheid hen te spreken;

Richtlijn 7: Werkwijze

1. De werkzaamheden van de PC zijn erop gericht ouders/ verzorgers te helpen, in het belang van de kinderen, schadelijke conflicten tussen hen te verminderen.
2. Tot de taken van de PC behoren in ieder geval de volgende werkzaamheden:
 - a. de PC verzamelt alle relevante informatie over ouders/ verzorgers en kinderen en over al dan niet afgeronde juridische procedures;
 - b. de PC beoordeelt of ouders geschikt zijn voor het Parenting Coordination proces en blijft dat ook doen tijdens het proces. Ouders/ verzorgers krijgen de gelegenheid hun conflict zoals zij dat zien aan de PC voor te leggen. Commitment van ouders/ verzorgers is essentieel;
 - c. de PC informeert ouders/ verzorgers over de effecten van conflicten tussen hen en de impact van hun gedrag op de kinderen;
 - d. de PC is conflictoplossend en werkt daartoe zo nodig samen met andere professionals die bij het gezin betrokken zijn evenals met leden uit het (familie) netwerk van de ouders;
 - e. de PC maakt met ouders/ verzorgers heldere afspraken over de wijze waarop er door hen met de PC en door de PC met derden tijdens het proces wordt gecommuniceerd.
 - f. de PC communiceert op integere wijze met borging van veiligheid van de betrokken partijen in ieder geval met ouders, advocaten, kinderen en de rechtbank;
 - g. de PC kan informatie inwinnen bij derden en inzage verlangen van relevante stukken van betrokken derden. In het geval deze informatie niet wordt gegeven kan de PC daaraan de conclusie verbinden die hij/zij geraden acht;
 - h. de PC kan een bindend advies geven over kleine geschillen die zien op de navolgende specifieke aspecten:
 - a. het tijdstip, de plaats en de manier waarop het kind/kinderen tijdens weekend- en vakantiecontactperiode tussen de ouders vervoerd en uitgewisseld zal/ zullen worden;
 - b. het treffen van tijdelijke regelingen in de afgesproken zorgregeling die de basis van de in het ouderschapsplan voorziene tijdsverdeling niet wezenlijk veranderd;
 - c. opvang voorzieningen tijdens de uitvoering van de zorgregeling;
 - d. de wijze waarop ouders met elkaar communiceren;
 - e. het tijdstip, de wijze en de frequentie van telefonisch- en video-contact tussen de ouders en de kinderen;

- f. contact met derden;
- i. de PC is uitdrukkelijk niet bevoegd om bindende adviezen te geven over:
 - a. het hoofdverblijf en/of de zorgregeling van kind/kinderen;
 - b. een structurele wijziging in de tijdsverdeling van de zorgregeling die substantieel afwijkt van het ouderschapsplan;
 - c. het gezag over kind/kinderen;
 - d. verhuizing van de kinderen buiten de regio en/of naar het buitenland;
 - e. schoolkeuze;
 - f. toestemming voor vakantie naar het buitenland;
 - g. ingrijpende medische / religieuze beslissingen;
 - h. de kosten van de kinderen;

Over deze onderwerpen kan de PC wel aanbevelingen geven of voorstellen doen.

- j. de PC administreert met wie hij/zij spreekt en houdt bij van welke documenten hij/zij in verband met de zaak kennisneemt.

Richtlijn 8: Informatieplicht van de PC

1. De PC zal ouders/ verzorgers in ieder geval informeren over:
 - de rechten en plichten die zij als ouders/ verzorgers hebben;
 - de bevoegdheden die zij aan een PC kunnen toekennen zoals het doen van mondelinge voorstellen, aanbevelingen of het geven van bindend advies en waarover;
 - de bevoegdheid van de PC om aan andere professionals en derden informatie te vragen of hen te raadplegen;
 - hoe de ouders al dan niet kunnen opkomen tegen een door de PC gegeven aanbeveling of bindend advies.

Richtlijn 9: (Mondeling) voorstel, aanbeveling en bindend advies

1. Een voorstel is vormvrij. Deze kan zowel mondeling als schriftelijk worden gedaan.
2. In de aanbeveling en het bindend advies staat:
 - a. aan wie de aanbeveling/het bindend advies is gericht;
 - b. in de introductie wordt vermeld:
 - i. door wie is de Parenting Coordination aangevraagd en op grond waarvan (clausule/overeenkomst/verwijzing);

- ii. de PC-overeenkomst is door de PC en door de ouders/verzorgers ondertekend;
- c. een korte beschrijving van het geschil;
- d. een opsomming van de relevante documenten die de PC heeft ontvangen;
- e. hoe is hoor- en wederhoor toegepast;
- f. een opsomming van (onder vermelding van datum en tijd):
 - i. de bijeenkomsten met ouders/verzorgers, kinderen en derden;
 - ii. telefoongesprekken;
- g. achtergrond van het huidige geschil en het antwoord op de vraag of de ouders/verzorgers al dan niet hebben geprobeerd het schil op te lossen voordat de PC is benaderd;
- h. samenvatting van de bijeenkomsten en andere consultaties zoals telefoongesprekken: waarbij de belangrijkste punten die zijn besproken worden vermeld en afspraken die zijn vermeld;
- i. de vermelding:
 - i. het is de PC niet gelukt om met behulp van mediatietechnieken overeenstemming te laten bereiken over het geschil;
 - ii. op basis van de informatie die de PC heeft verkregen, geeft de PC hieronder het navolgende voorstel / de navolgende aanbeveling(en) / het navolgende bindend advies;
 - iii. dit voorstel/deze aanbeveling en/of dit bindend advies wordt in het beste belang van het kind/de kinderen (onder vermelding van de naam/namen van de kinderen) geacht;
 - iv. de reden waarom de PC dit in het beste belang van de kinderen acht;
- j. in het geval van een bindend advies wordt vermeld:
 - i. 'Ter beëindiging of ter voorkoming van onzekerheid of geschil over hetgeen tussen ... x ... en ... y ... rechtens geldt, stelt de PC vast dat';
 - ii. dit is een vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 7:900 e.v. B.W.;
- k. de onderwerpen waarover de PC zorgen heeft. Als er bezwaren/waarnemingen/zorgen van de PC zijn die niet onder de vorige rubrieken vallen (positief of negatief), kunnen deze hier worden vermeld, zoals:
 - i. een observatie dat ouders overeenstemming lijken te hebben bereikt over de meeste kwesties en bereid zijn een compromis te sluiten;
 - ii. een observatie dat ouders in een hoog conflictniveau blijven opereren, ondanks dat ... z ... heeft gemeld dat dit een negatief effect op de kinderen heeft.

3. De PC doet de aanbeveling of het bindende advies schriftelijk.

4. Alleen het bindend advies is bindend voor de betrokken partijen; de aanbeveling en het voorstel niet.
5. Als het bindend advies niet wordt opgevolgd kan een van de partijen om naleving bij de rechter vragen.
6. In het geval een van de partijen (of beiden) het bindend advies ter toetsing voorlegt aan een rechter, zal de rechter op grond van artikel 7:904 BW slechts marginaal toetsen. De rechter zal bijvoorbeeld toetsen of de fundamentele beginselen van procesrecht in acht zijn genomen.
7. Bij het doen van aanbevelingen en het geven van bindend advies houdt de PC zich aan wet- en regelgeving en aan deze richtlijnen.

Richtlijn 10: Tarieven en kosten

1. De PC is tegenover ouders/ verzorgers voor de aanvang van het proces helder over kosten die in rekening worden gebracht. Afspraken daarover worden neergelegd in de PC-overeenkomst. Deze overeenkomst is een overeenkomst van opdracht. Daaruit blijkt onder meer:
 - de hoogte van het tarief per uur inclusief btw;
 - de wijze van betaling van de facturen;
 - het betalen van een eventueel voorschot;
 - of er kosten in rekening worden gebracht in geval ouders/ verzorgers indien een van hen of beiden niet verschijnt tijdens een afspraak.
2. De PC mag zijn/haar werkzaamheden schorsen of beëindigen als een ouder niet betaalt.
3. De kosten van de PC komen voor rekening van ouder(s)/ verzorger(s), voor gelijke delen, tenzij ouders anders afspreken of de rechter anders bepaalt. De PC zal echter in beginsel voor acties van één ouder/ verzorger, de daaraan bestede tijd alleen en volledig aan die ouder/ verzorger in rekening brengen (bijv. het lezen van en reageren op e-mailberichten).

4. De PC brengt de door hem/ haar bestede tijd in rekening voor onder meer de navolgende werkzaamheden:
 - het houden van gesprekken met ouders, kinderen, derden;
 - het maken van de overeenkomst;
 - het opstellen van het schriftelijke voorstel, de aanbeveling en/of het bindend advies;
 - het maken van verslagen;
 - het inzien van documenten;
 - het voeren van correspondentie, telefoongesprekken, elektronische gesprekken;
 - reistijd en - kosten.

5. De PC zal de bestede tijd administreren.

Richtlijn 11: Einde Parenting Coordination

1. De Parenting Coordination eindigt door overeenstemming tussen de ouders, het opvolgen van het voorstel of het doen van de aanbeveling of het geven van het bindend advies. Deze wordt verstuurd naar de ouders/ verzorgers en/of de verwijzer.